

Teguis Santana Vega

Kompetanseteamet

mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

UDI

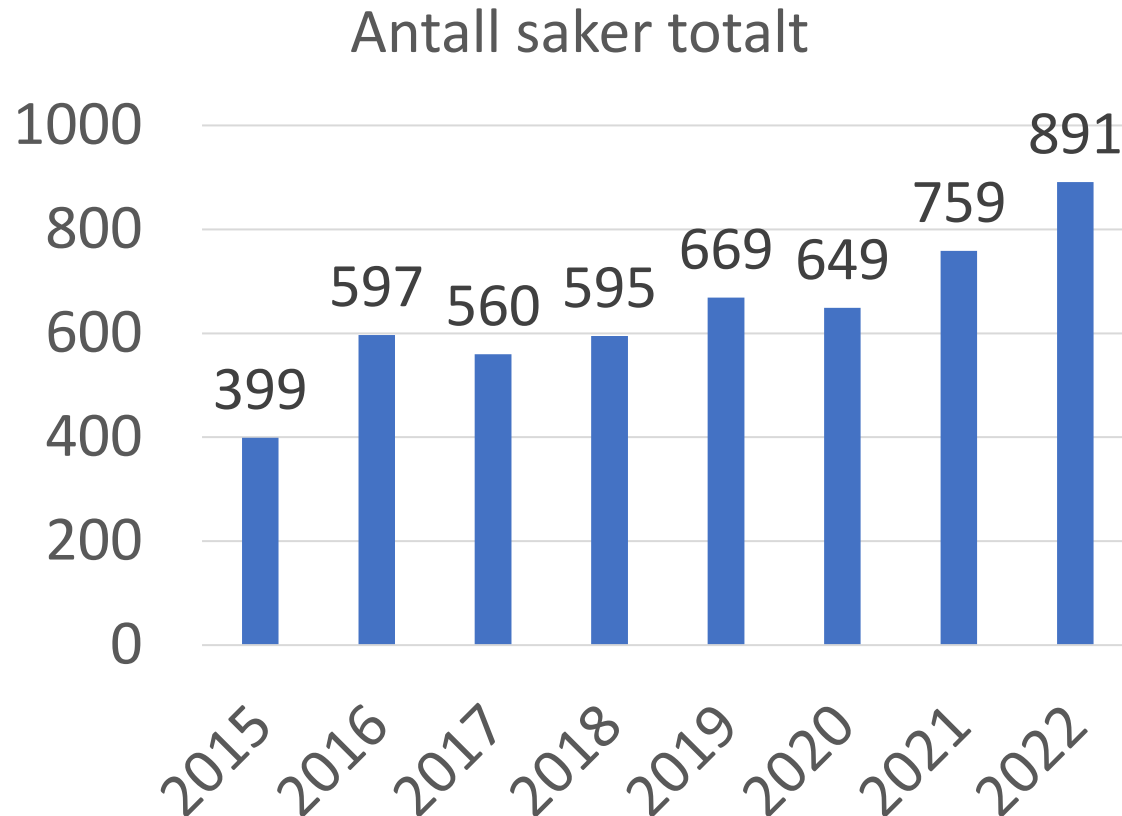

Kompetanseteamets oppgaver

- Råd og veiledning i saker
- Kompetanseheving til tjenesteapparatet
- Koordinerer nasjonalt bo- og støttetilbud for personer over 18 år
- Kontaktpunkt for UD i saker der utsatte befinner seg i utlandet
- Forvalte refusjonsordning ved behov for økonomisk hjelp til hjemreise fra utlandet
- Besvare spørsmål på nettstedet ung.no
- Kunnskapsutvikling gjennom bl.a. årsrapport

Antall saker 2022

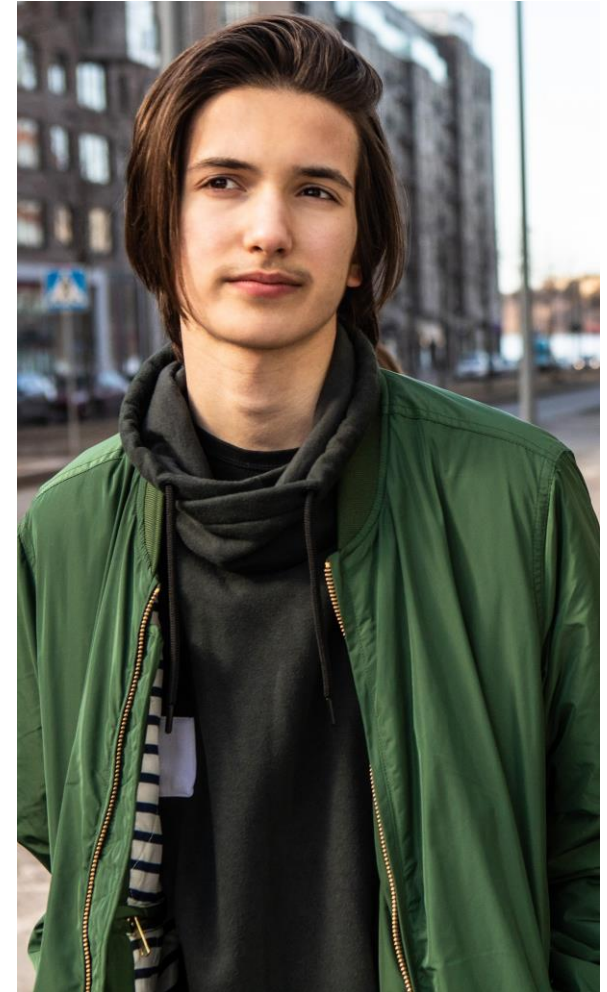

- 76 % av sakene gjaldt jenter/kvinner og 21 % gjaldt gutter/menn
- I 41 % av sakene var hovedbekymringen «trusler /vold»
- I 23 % av sakene var hovedbekymringen «frykt for ufrivillig opphold i utlandet» eller «ufrivillig opphold i utlandet»

Tjenester som tar kontakt

De tjenestene som tok kontakt om flest saker i 2022 var:

- › Politiet - 152 saker (17 %)
- › Barnevernstjenesten - 136 saker (15 %)
- › Minoritetsrådgivere/skole med minoritetsrådgivere - 115 saker (13 %)
- › Krisesentre - 69 saker (8 %)
- › NAV - 64 saker (7 %)
- › UDI - 50 saker (6 %)

Betydningen av ære i patriarkalske familier

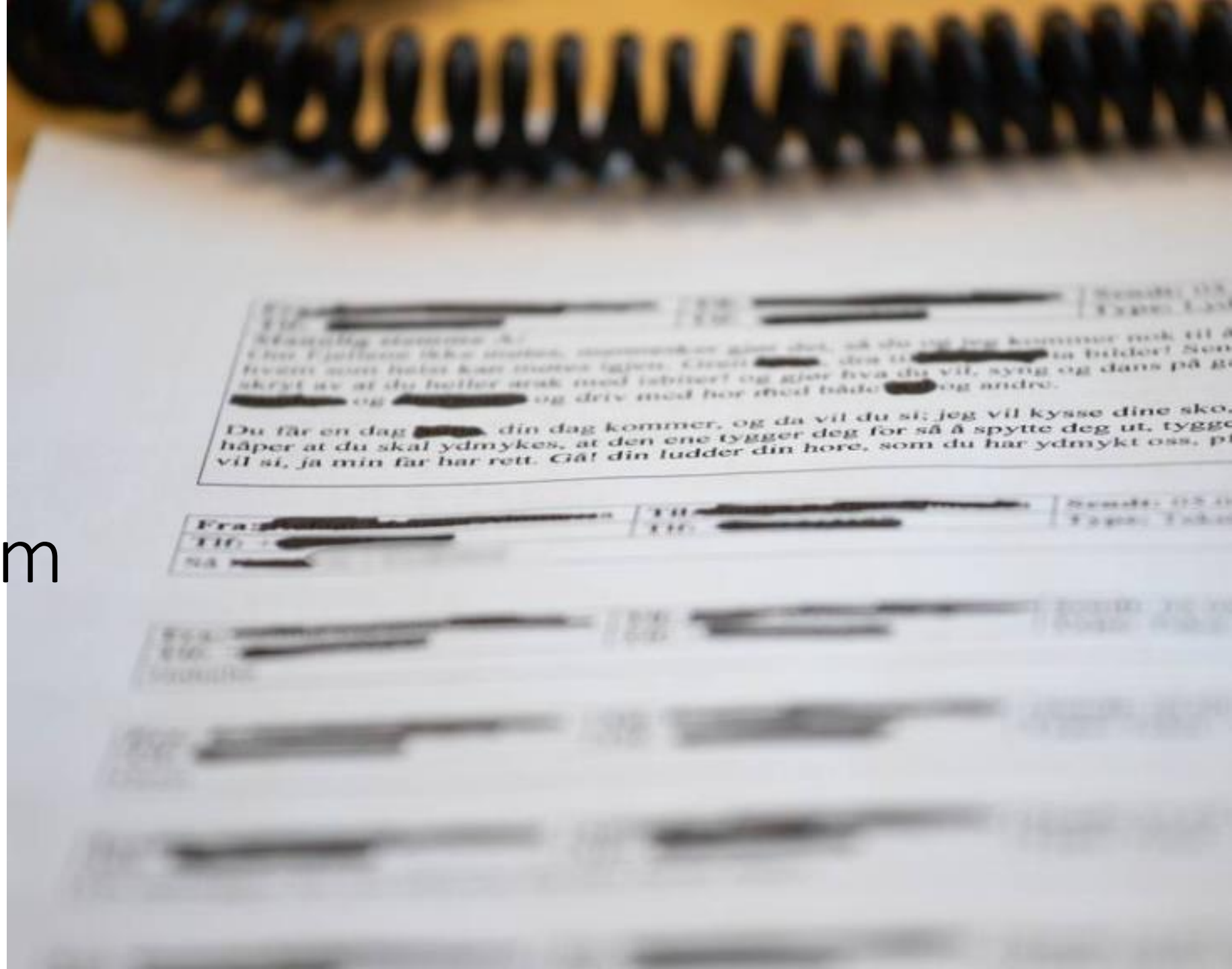
- Sosial anseelse
- Inkludering og ivaretagelse i miljøet/gruppen
- Muligheter for ekteskap
- Økonomi (i noen tilfeller)

Æresrelatert vold

- **Overgrep mot et individ som har vanæret eller som det fryktes kan vanære familien**
- Volden har som mål/motiv å forhindre ærestap eller å gjenopprette tapt ære
- Vold kan bli sett på som legitim av (deler av) familie/nettverk

Historisk dom

Manglerud mars 2022

Unni wikan om æresdrap på kvinner

- Æresdrap handler om tradisjon og kultur, ikke religion
- Motiver kan være utroskap eller skilsmisse
  - mannlig slektning på farssiden/ektemann
- Drapet gjenreiser ære for et kollektiv

Negativ sosial kontroll – mer enn strenge regler

Vold i nære relasjoner er:

«Enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil»

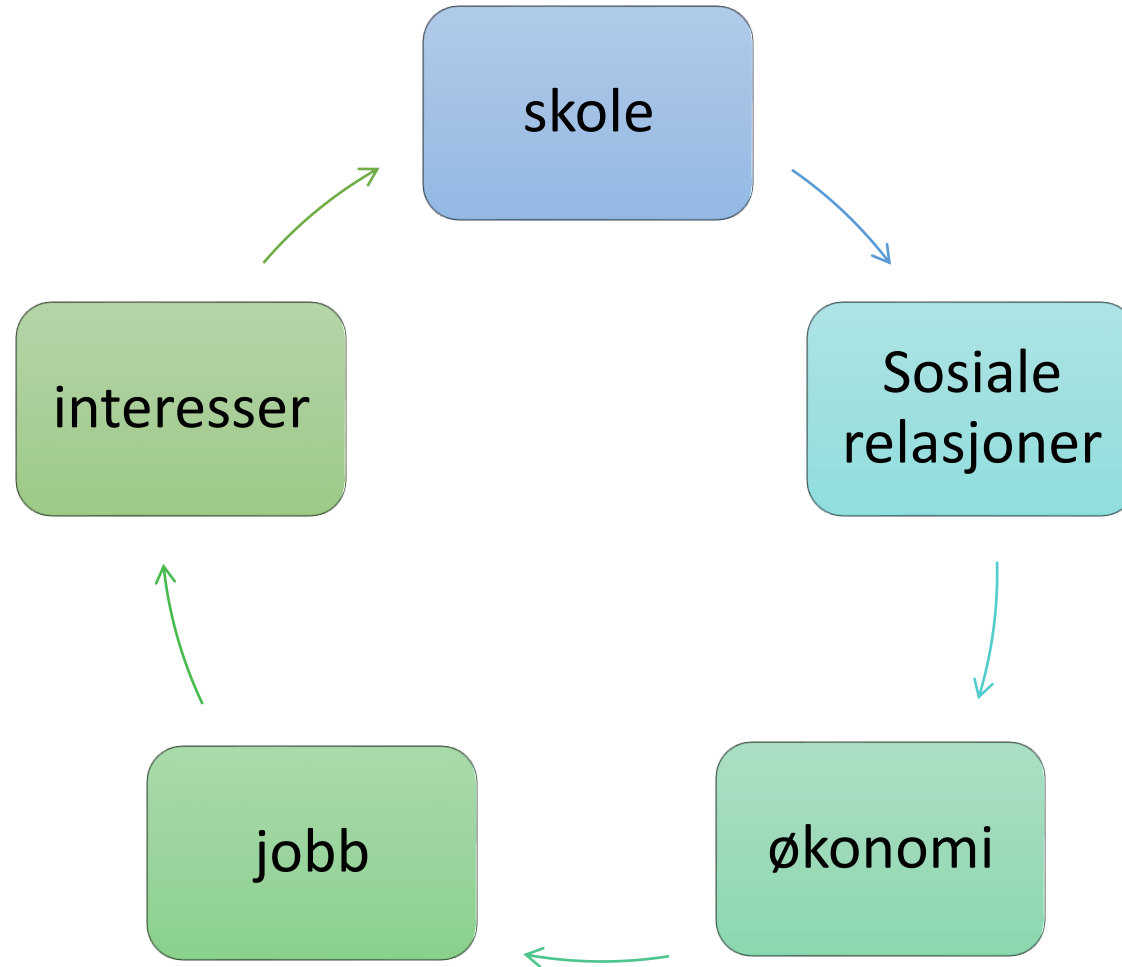
Negativ sosial kontroll er:

«press, oppsyn, trusler eller tvang som systematisk begrenser noen i sin livsutfoldelse eller gjentatte ganger hindrer dem i å treffe selvstendige valg om eget liv og fremtid»

Kartlegging av negativ sosial kontroll

Kartlegging av negativ sosial kontroll

- vurdere summen av belastninger

- På hvilke arenaer forekommer kontrollen?

Kartlegge bakgrunn for konflikter og potensielle nye konflikter

skole

Sosiale
relasjoner

Kartlegge konsekvenser av normbruddet

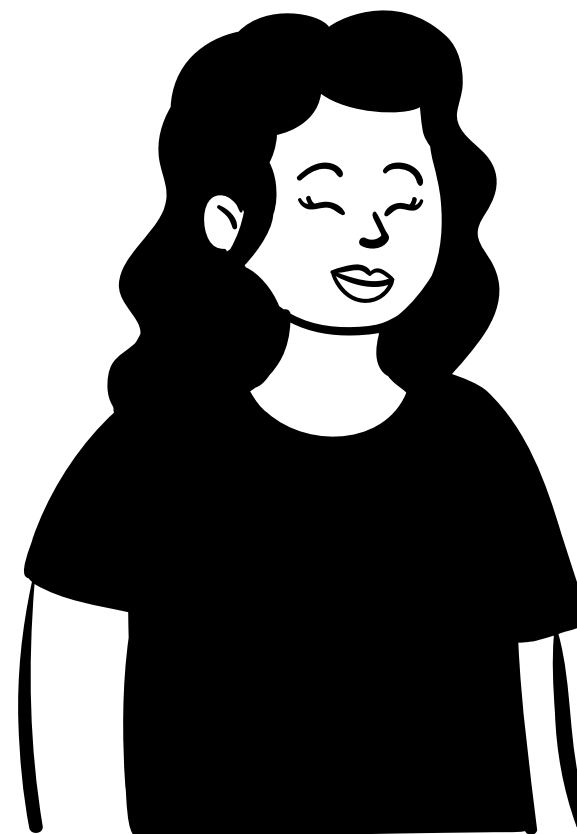
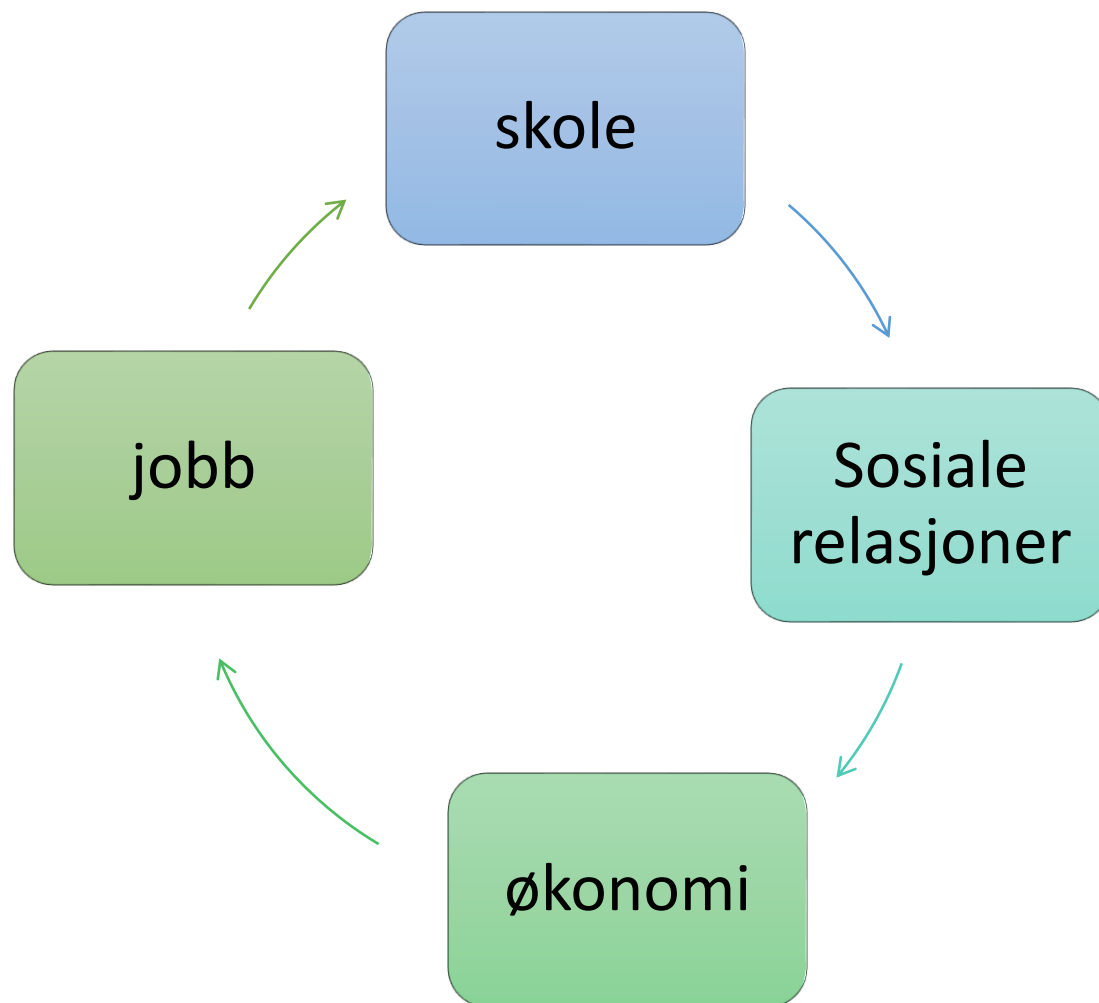
- Konflikter
- Begrensninger
- Trusler
- Vold
- Ufrivillig opphold i utlandet
- Tvangsekteskap

Kartlegging av relasjoner og hierarki

Planer for framtiden

Kartlegging av foreldrene

- Oppdragerpraksis og forventinger til barnet
- Forhold til storfamilie/nettverk
- Dynamikk
- Mulig utforming av hjelpetiltak

Pause

Ufrivillig opphold i utlandet

Kompetanseteamet

mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Ulike grunner til ufrivillig opphold i utlandet

- Reise utenlands for å forhindre at barnet/den unge blir for norsk
- Dårlige skolerestater
- Forhindre ærestap eller gjenopprette æren
- Ta barnet/den unge bort fra uheldige venner/kjæreste
- Ta barnet/den unge bort fra rus og/eller kriminelt miljø
- Religiøs opplæring
- Tvangsekteskap
- Kjønnsslemlestelse
- «dumping» av ektefelle mot dennes vilje
- «kurere» homofili eller annet som av familie og nettverk blir sett på som avvik fra normen (LHBTIQ+)
- «flukt» fra politi eller barnevernstjenesten

Kartlegge i forkant av reisen

- Har den som skal reise bekymringer i forbindelse med reisen?
- Finnes det en returbillett, vet hun/han hvor de skal være, hvor lenge de skal være og når de skal hjem?
- Har det vært konflikter i familien i forkant av reisen?
- Har det vært innstramminger i den unges frihet, har hun/han fått en kjæreste som familien har fått vite om, har den unge blitt observert på fest etc etc.
- Har det vært snakk om ekteskap eller er det langt planer om ekteskap som personen ikke ønsker?
- Nevner den unge noen store begivenheter/fester familien har snakket om skal skje mens de er på ferie?

barnevernlovens virkeområde er utvidet

§ 1-2, 3.

For barn som oppholder seg i en annen stat og **har sitt vanlige bosted i Norge,**

kan det treffes vedtak om omsorgsovertakelse etter [§ 5-1](#) og plassering på barnevernsinstitusjon etter [§ 6-2](#). *Det kan også treffes vedtak om hjelpetiltak etter [§ 3-1](#) og pålegg om hjelpetiltak etter [§ 3-4](#) når foreldrene oppholder seg i Norge.*

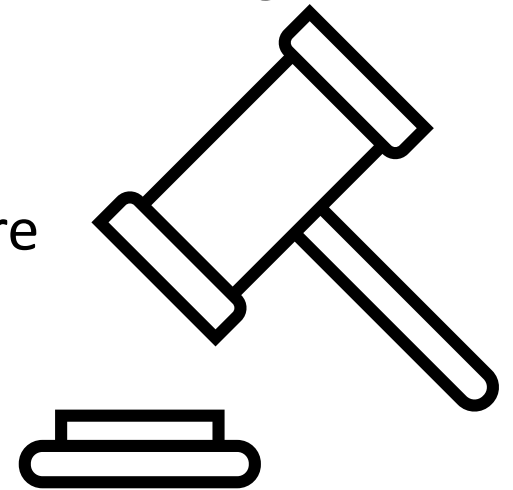
Sentralmyndigheten for Haag 96

- Bufdir er norsk sentralmyndighet for konvensjonen
- Sentralmyndigheten skal bistå barnevernstjenesten i internasjonale barnevernssaker ved å formidle henvendelser på tvers av landegrensene, samt veilede barnevernstjenesten om konvensjonen og hvilke muligheter denne gir i barnevernssaker der barn har tilknytning til flere land.
- Plikten til å varsle annet lands myndighet
- Unntak fra plikten til å varsle dersom det kan sette barnets liv i fare

Kontaktinformasjon til Sentralmyndigheten:

Telefon: 466 15 000

E-post: SentralmyndighetHaag1996@bufdir.no

Kompetanseteamet

mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Koordinering ved retur til Norge

Utenriksstasjonens ansvar i sakene når den utsatte er i utlandet:

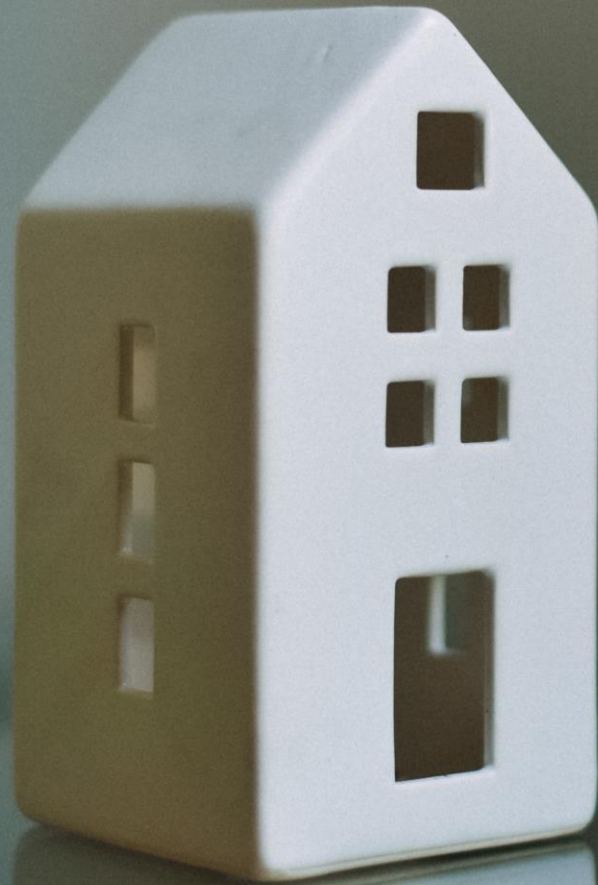
- direkte kontakt med den utsatte i utlandet, kartlegger, utsteder pass, søker refusjon og bestiller billett

Kompetanseteamet koordinerer ved behov når den utsatte returnerer til Norge:

- Kontakt med relevante instanser for mottakelse
- Politi på flyplass
- Krisesenter
- NAV
- Barnevernstjeneste
- Vurderer botilbud i enkelte tilfeller ved retur

Erfaringer etter plassering

Kunnskapsgrunnlaget: - hvilke utfordringer har vi?

- Vanskelige overganger for barnet fra «vi» til et «jeg»
- Frivillige plasseringer /Plassering i nettverk
- Negativ sosial kontroll også etter plassering
- Presset om å komme hjem
- Når adferden overskygger sårbarhet og behovene – opplevelsen av å ikke bli forstått
- Hjelp til foreldrene

Konsekvenser av vold og negativ sosial kontroll på helsen

- Konsentrasjonsproblemer
- Depresjon, angst, søvnløshet osv.
- Selvskading og selvmordstanker/forsøk
- Dissosiasjon og PTSD
- Rus

Tiltak for utsatte over 18

Bo – og støttetilbudet for trusselutsatte over 18 år

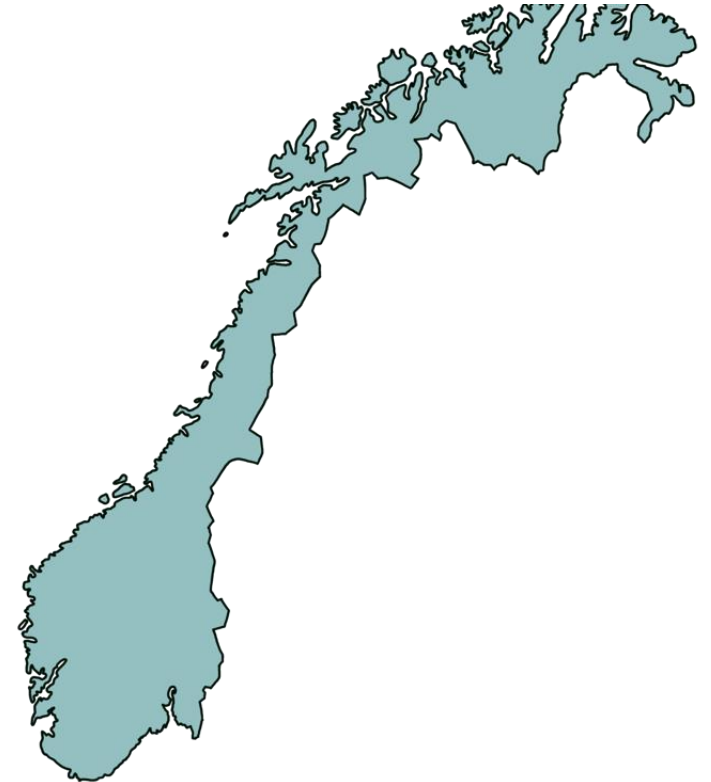
Personer over 18 år som er utsatt for tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll

§ Behov for beskyttelse

§ Behov for / nytte av oppfølging

§ Boligene er for kvinner, menn, LHBTIQ+, par, forelder med barn

§ Gjelder også personer som har kommet på familiegjenforening med ektefelle og søker opphold på selvstendig grunnlag

Kompetanseteamet

mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Når du ikke vet hvordan du kan spørre, spør oss!

47 80 90 50

kompetanseteamet@bufdir.no

mandag til fredag

Kl. 09.00 – 15.00

Teguis Santana vega